

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

TÜRKİYE-AZERBAYCAN İLİŞKİLERİNDE PSİKOLOJİK FAKTÖR - Halit GÜLŞEN

Blog No: 26
24.03.2010

Son dönemde Rusya-Azerbaycan ilişkilerinde yaşanan gelişmeler ve iki ülke arasında imzalanan gaz anlaşmaları dikkat çekmektedir. İki ülke arasında 2009 yılının son aylarında imzalanan anlaşma çerçevesinde Azerbaycan, 2010 yılında Rusyaya satacağı gaz miktarını iki kat artırmış bulunmaktadır.¹ Bu durum ilk olarak Nabucco Projesinin geleceği tehlikeye mi giriyor, sorusunu akıllara getirmiştir. Nitekim Nabucco Projesine en fazla gaz sağlaması beklenen ülke Azerbaycandır. Nabucco Projesinin geçiş güzergâhı konusunda temel direği olan Türkiyenin de bu durumdan olumsuz etkilenmesi kuvvetle muhtemeldir. Bu konu ile ilgili belirtilmesi gereken bir başka nokta ise, Aliyevin Türkiyeyi Nabucco sürecini sekteye uğratmakla suçlamış olmasıdır. Bu konuda Aliyev 2010 Şubat ayının ilk haftasında yaptığı bir açıklamada şu ifadeleri kullanmıştır: **□□□□□□** projesi çerçevesinde Türkiyenin bizim gaza verdiği fiyat bizi kesinlikle tatmin etmiyor. Türkiyenin takındığı bu tutum karşısında bizim projenin ilerlemesi için katkıda bulunmamız söz konusu olamaz. **A□** Bu noktada ilk olarak belirtilmesi gereken şudur ki, Nabucco Projesinin yavaşlatılması ya da hızlandırılması Türkiyenin inisiyatifinde olan bir durum değildir. Türkiyenin projeye yönelik tavrı nettir. Herkesin bildiği gibi, Nabucco Projesinin temel sorunu, hem gazı tedarik edecek ülkelerin hem de tedarik edilecek olan bu gazı alacak ülkelerin hala muğlâk olmasıdır.³ Bu noktada Azerbaycan tarafından Türkiyenin projeyi yavaşlatmakla suçlanması manasız ve temelsizdir. Bu gelişmelere paralel olarak Türkiye-Azerbaycan arasındaki gaz alışverişinde de yeni bir fiyat belirlemesine gidilmiştir. Azerbaycan, son dönemde sık sık Türkiyenin Azerbaycana gaz için ödediği fiyatın çok düşük olduğunu gündeme getirmeye başlamıştı. Bu durumun sonucu olarak Türkiye bin metreküp gaz için Azerbaycana ödediği 120 dolarlık fiyatı, 300 dolara çıkartmıştır. Azerbaycanın Rusya ile doğalgaz anlaşması imzalamasını ve doğalgaz fiyatı konusunda Türkiyeden zam istemesini, tarafsız bir gözle bakıldığında kabul edilebilir bir gelişme olarak değerlendirmek mümkündür. Türkiye Rusyadan aldığı doğalgaza bin metreküpü için 330

dolar öderken, Azerbaycana 120 dolar ödemesi ve bu noktada Azerbaycanın Türkiyeden gaz fiyatı konusunda zam istemesi normaldir. Ancak önemli olan nokta, fiyat artışı konusundaki talebin Aliyev tarafından Türkiyeyi eleştirir bir tarzda ve basın karşısında söylenmesidir. Bu durum, ister istemez Türk yetkililerin zihninde Azerbaycan yönetimine yönelik tereddütlerin oluşmasına yol açacaktır. Ancak tüm bu gelişmelerde dikkat çeken bir nokta bulunmaktadır. Gerek Azerbaycanın Rusya ile imzaladığı yeni gaz anlaşması gerekse Türkiyeye yönelik gaz fiyatı ve Nabucco Projesi konusunda yaptığı eleştiriler, Türkiye-Ermenistan arasında yaşanan yakınlaşma sürecine paralel olarak gelişmiştir. Bu durum da akıllara Azerbaycanın söz konusu girişimlerinin, Türkiye-Ermenistan yakınlaşmasına karşı bir hamle olup olmadığı sorusunu akıllara getirmektedir. Bu noktada, Azerbaycanlı yetkililerin yaptıkları bu açıklamaların arkasında Türkiye-Ermenistan yakınlaşmasının oluşturduğu olumsuz bir psikolojinin yattığı yönünde bir yorumda bulunmak mümkündür. Ancak bu noktada bir konunun altını çizmek gerekmektedir. Türkiye, Dağlık Karabağ Sorunu çözülmeden protokollerin işleme konulmasının söz konusu olmadığını birçok kez resmi ağzından dile getirmiştir. Ancak, Azerbaycan-Türkiye ilişkilerinde gelişen sürece bakıldığında, bu açıklamaların Azerbaycan cephesini tatmin etmediği anlaşılmaktadır. Eğer Türkiye-Ermenistan arasındaki yakınlaşma süreci çerçevesinde imzalanan protokoller söz konusu olmasaydı, Azerbaycan Türkiyeye doğal gaz fiyatı ve Nabucco Projesi konusunda bu tür sert eleştirilerde bulunur muydu, ya da, Rusya ile enerji konusunda yeni bir anlaşmayı kısa sürede uygulamaya koyar mıydı? İki ülke arasındaki ilişkilerin geldiği noktanın anlaşılabilirliği açısından, bu soruların cevabı oldukça önemlidir. Türkiyede konu ile ilgilenen ya da olayları yalnızca haberlerden takip eden birçok kişi, Azerbaycanın bu girişimlerinin Türkiye-Ermenistan yakınlaşmasına bir tepki olarak ortaya çıktığını düşünmektedir. Elbette bu düşüncenin, en azından bu yönde soru işaretlerinin, Türkiyedeki politikacıların zihninde de oluşması kaçınılmazdır. Bu durumun, Türkiye-Azerbaycan arasındaki ilişkileri olumsuz yönde etkilemesi de kuvvetle muhtemeldir. Bu noktada insanlar zihinlerinde yer etmiş olan, [] millet, iki devlet kavramını da sorgulamaya başlayacaklardır. Bu noktada, Türkiye-Ermenistan yakınlaşmasının Azerbaycanlı siyasiler üzerinde, Azerbaycanın son dönemde izlediği politikaların ise Türk siyasileri üzerinde olumsuz bir psikolojik etki yarattığı görülmektedir. Bu psikolojik etki iki tarafın yöneticilerinin de açıklamalarına yansımaktadır. Ancak Türkiye-Azerbaycan bu tür ilişkileri son derece önemlidir ve devlet yöneticileri bu tür duygusal etkilerden uzak kalarak ikili ilişkileri yürütmelidirler. Belki de bu noktada ilk yapılması gereken şudur: Türkiye ile Azerbaycan karşılıklı olarak ortak çıkarlarını belirlemelidir. Hangi konularda birlikte hareket edeceklerini net bir şekilde ortaya koymalıdır. Ortak bir paydada bulaşmadıkları konular üzerinde ise nasıl bir çözüm üretebileceklerini tartışmalıdırlar. Bu yönde atılacak adımlar, iki ülke ilişkilerinin daha sağlam temellere oturmasını sağlayacaktır.

About the author:

Bilinmeyen Yazar

To cite this article: -. 2026. "TÜRKİYE-AZERBAYCAN İLİŞKİLERİNDE PSİKOLOJİK FAKTÖR - Halit

GÜLŞEN." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2010 / 26. March 24. Accessed June 23, 2026.
<https://www.avim.org.tr/Blog/TURKIYE-AZERBAYCAN-ILISKILERINDE-PSIKOLOJIK-FAKTOR-Halit-GULSEN>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır